

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

**TÉMATÁ K MATURITNÍ ZKOUŠCE
ZE SOCIÁLNÍ PÉČE**

4. S

Studijní obor: Sociální činnost – sociálně správní

Forma studia: denní

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2023/2024

Vypracovala: Mgr. Martina Šafářová

Projednáno předmětovou komisí 15. 9. 2023

Schváleno ředitelkou školy: .....

1. **Vymezení základních pojmů sociální oblasti** – sociální, sociální péče, sociální služba, sociální práce, sociální událost ...
2. **Charakteristika a organizace sociální péče v ČR.** Definice sociální péče (pomoci), poskytovatelé sociální pomoci, příjemci, dávky, služby, organizace a řízení sociální péče v ČR, hlavní právní normy. Příspěvek na péči.
3. **Zákon o sociálních službách.** Služby dle Zákona o sociálních službách. Příspěvek na péči. Sociální pracovník, pracovník sociálních služeb.
4. **Historie sociální práce. Etika SP.** Vývoj sociální práce – pravěk, starověk, středověk... Etika, základní etické problémy, zásady etiky sociální práce.
5. **Osobnost sociálního pracovníka.** Charakterové a osobnostní předpoklady k výkonu sociální práce. Syndrom vyhoření – charakteristika, projevy, prevence. Supervize v sociální práci. Etika SP.
6. **Komunikace v sociální práci** – typy klientů, průběh prvního kontaktu s klientem. Komunikace, rozhovor v sociální práci – aktivní naslouchání, neverbální komunikace, zpětná vazba, rozhovor řízený, neřízený, otevřený, uzavřený otázky ...
7. **Problémový klient v sociální práci. Anamnéza v SP.** Typy problémových klientů, klient mlčící a nedobrovolný a klient v odporu, depresivní, suicidiální a manipulativní klient, agresivní klient, klient pod vlivem psychotropní látky, klient, který si stále stěžuje a odmítá pomoc v sociální práci – formy komunikace a práce s těmito typy problémových klientů. Typy anamnéz – autoanamnéza, heteroanamnéza, osobní anamnéza, rodinná anamnéza, školní a profesní anamnéza.
8. **Anamnesticko – diagnostická práce s klientem.** Anamnéza v SP, typy anamnéz. Diagnóza v SP, diagnostické metody. Rozhovor jako způsob získávání informací o problému klienta.
9. **Sociální poradenství. SP se skupinou.** Poradenství laické, odborné, sociální poradenství v oblasti péče o rodinu a děti, seniory, zdravotně postižené, sociálně dezintegrované občany. Sociální práce se skupinou - význam, dělení skupin, faktory skupinové práce. Svépomocné skupiny.
10. **Rodina. Historický vývoj rodiny** – pravěk, starověk, tradiční rodina. Struktura rodiny a „krize“ současné rodiny – podoba a charakteristika současné rodiny, pojmy (manželství, příbuzenství, monogamie, sériová monogamie, patrilinearita, neolokalita, rodina nukleární, orientační a prokreační, alternativy k rodině a manželství).
11. **Rodina jako sociální skupina a funkce rodiny** – základní charakteristiky rodiny, životní cyklus běžné rodiny, uspokojování biologických a elementárních potřeb a potřeb psychosociálních. Dělení rodin dle funkčnosti – důvody proč rodiny selhávají ve svých funkcích, rozdělení, charakteristika.
12. **Rodina se zanedbávaným a týraným dítětem, syndrom CAN** – charakteristika dítěte týraného, zanedbávaného, možnosti pomoci, důsledky sexuálního zneužívání dítěte, emoční zneužívání dítěte, psychické týrání.

13. **Dysfunkční a klinické rodiny.** Rodina neúplná – charakteristika, důvody neúplnosti rodin, rizika, formy pomoci. Rodina se závislým členem – alkoholismus žen a mužů, patologické hráčství, užívání nealkoholových drog mládeží. Rodina s tělesně a rodina s duševně nemocným členem, reakce, stres, úmrtí člena rodiny.
14. **Rodina s postiženým členem. Etnicky odlišné rodiny.** Typy postižení, vliv na ostatní členy rodiny. Ústavní péče – typy ústavních zařízení, jejich charakteristika. Příspěvek na péči. Služby sociální péče.
15. **Náhradní rodinná péče** - osvojení, svěření dítěte do péče jiné fyzické osoby než rodiče, poručnictví, osvojení dítěte do ciziny a z ciziny, pěstounská péče. Ústavní péče.
16. **Pěstounská péče.** Podmínky, typy PP, dávky pěstounské péče – příspěvek při převzetí dítěte, odměna pěstouna, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla, příspěvek na úhradu potřeb dítěte, příspěvek při ukončení pěstounské péče. Rozdíly mezi osvojením a pěstounskou péčí.
17. **Dávky a služby pro rodiny s dětmi.** Dávky státní sociální podpory – porodné, přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, pohřebné. Dávky pěstounské péče. Dávky a služby pro rodinu s postiženým dítětem (příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zakoupení zvláštní pomůcky, osobní asistence, stacionáře ...)
18. **Patologické jevy a rodina.** Problematika domácího násilí – formy, oběti, příčiny. Rodina s týraným a zneužívaným dospělým, násilí na ženách a seniorech – formy, následky, řešení. Péče o oběti trestné činnosti.
19. **Péče o staré občany;** zabezpečení ve stáří – stáří a stárnutí, demografický vývoj, zabezpečení v oblasti zdravotní péče a sociální péče. Obecné zásady při práci se seniory. Násilí páchané na seniorech.
20. **Dávky a služby pro staré občany.** Příspěvek na péči, dávky sociální péče. Pečovatelská služba, osobní asistence, domy pro seniory ... Hospicová péče.
21. **Péče o občany se zdravotním postižením** – problematika zdravotního postižení obecně (základní pojmy), sociální práce v návaznosti na zdravotní péči; zařízení následné péče, domácí péče. Dávky, průkazy TP, služby.
22. **Komunikace se zdravotně postiženými** – zvláštnosti komunikace s osobami postiženými zrakově a sluchově. Komunikace v sociální práci – první kontakt s klientem, neverbální komunikace.
23. **Sociální pomoc společensky nepřizpůsobivým;** problematika sociální dezintegrace; cíl pomoci. Sociální práce se závislými klienty - primární, sekundární a terciální prevence. Rodina se závislým členem.
24. **Azylová péče. Hospicová péče.** Charakteristika, typy azylových zařízení. Druhy a formy hospicové péče, umírání.
25. **Standardy kvality poskytování sociálních služeb.**